

Asia: VN/31464/2023

Lausuntopyyntö ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen toiminnasta perittävistä maksuista annettujen valtioneuvoston asetusten muuttamisesta

Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen avoimen korkeakouluopetuksen enimmäismaksu

Lausuntonne yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen avoimen korkeakouluopetuksen enimmäismaksun korottamisesta 45 euroon opintopisteeltä (nykyisin 15 euroa/opintopiste). Jatkossakin korkeakoulu voi päättää myös tätä matalammasta hinnoittelusta tai täysin maksuttomasta tarjonnasta.

Helsingin yliopiston ylioppilaskunta ei kannata avoimen korkeakouluopetuksen enimmäismaksun korottamista 45 euroon opintopisteeltä.

Enimmäismaksun korottamista perustellaan sillä, että se mahdollistaisi laajemman opintotarjonnan avoimessa korkeakouluopetuksessa, kun korkeakouluilla olisi resursseja tarjota myös ”kalliimpia” kurssikokonaisuuksia avoimessa. Tämä on kuitenkin ristiriidassa sen kanssa, että hallitus esittää samaan aikaan yliopistojen rahoituksen leikkaamista samassa suhteessa, mitä korkeammat maksut oletettavasti voisivat yliopistoille tuoda. Korotus ei siis toisi tosiasiallisesti yliopistoille lisää resursseja tarjota avoimen kautta opetusta opiskelijoille, vaan sillä siirretään koulutuksen kustannuksia opiskelijoille.

Olemme huolissamme esitetyn maksukorotuksen vaikutuksista esimerkiksi nuorten, pienituloisten tai muiden kuin ”jo korkeakoulutettujen, maksukykyisten” mahdollisuuksista osallistua avoimeen korkeakouluopetukseen maksukorotuksen jälkeen. Hallitus samanaikaisesti leikkaa vapaan sivistystyön oppilaitosten rahoitusta, joka jo entisestään kaventaa mahdollisuuksia avoimeen ja jatkuvaan oppimiseen.

Lisäajan hakemista ja uudelleenkirjautumista koskevat maksut yliopistoissa

Lausuntonne yliopistojen maksuasetukseen ehdotetuista em. muutoksista.

Helsingin yliopiston ylioppilaskunta vastustaa voimakkaasti esitystä. Muutokselle ei esitetä perusteluita, vedotaan vain yhdenvertaisuuteen suhteessa ammattikorkeakouluopiskelijoihin.

Yhdenvertaisuutta ei tule käyttää perusteena opiskelijoiden aseman hankaloittamiseen, vaan yhdenvertaisempaa toimintaa olisi poistaa maksut ammattikorkeakouluilta.

Maksujen lisäämisen perusteluksi ei ole esittää minkäänlaisia vaikutusarviointoja ja riskinä on, että muutos tulee johtamaan siihen, että koulutustaso Suomessa tulee itseasiassa laskemaan, kun opiskelijat jättävät opintonsa kesken viittä vaille valmistuneina. Valmistuminen ajallaan ei aina ole opiskelijan käsissä, vaan lisääntynyt tarve monista eri syistä. Etenkin koronan aikaan opintonsa aloittaneet opiskelijat ovat haavoittuvassa asemassa, sillä heillä on jo nyt koulutuksen läpäisyn haasteita. Maksujen lisääminen lisääjän hakemiseen pistää opiskelijat eriarvoiseen asemaan.

Tilanteessa, jossa meidän pitäisi pyrkiä nostamaan koulutustasoa ja vahvistamaan suomalaisten osaamista, on nurinkurista, että hallitus esittää toimia, joilla tutkintojen valmistumista vaikeutetaan. Valmis tutkinto on kaikkien etu, oli se suoritettu valmiiksi tavoiteajassa tai lisääjällä.

Avoimen korkeakoulutuksen tarjontaan ja maksullisuuteen liittyvät kehittämistarpeet

Muu palautteenne ehdotuksista? Mitä muita kehittämistarpeita näette liittyvän avoimen korkeakoulutuksen tarjontaan ja maksullisuuteen?

Nykypäivän yhteiskunta tarvitsee yhä enemmän laajempaa ja monipuolista osaamista sekä elinikäisen ja jatkuvan oppimisen mahdollisuuksia yksilöille. Avoimella korkeakouluopetuksella on tässä tärkeä rooli. Korkeakoulut tarvitsevat siihen kuitenkin resursseja. Maksukorotusten esittäminen samanaikaisesti toisaalla esitettyjen rahoitusleikkausten kanssa ei paranna korkeakoulujen resursseja avoimen korkeakoulutarjonnan kehittämiseen.

Avointa korkeakouluopetusta ei saa myöskään kehittää maksulliseksi sisäänpääsyväyläksi tutkinto-opetuksen pariin. Mielestämme on hyvä, että opiskelijalla on mahdollisuus hakea tutkinnonsuoritusoikeutta avoimessa suoritettujen opintojen perusteella. Tällaisten kokonaisuuksien opiskelu avoimessa korkeakouluopetuksessa tulee kuitenkin olla maksutonta vähintään heille, joilla ei ole vielä voimassa olevaa tutkinnonsuoritusoikeutta. Emme pidä maksullisia väyläopintoja hyvänä ratkaisuna.

Vaikutusarviontia tarkentavat kysymykset korkeakouluille

1. Kuvatkaa korkeakoulunne nykyinen avoimen korkeakouluopetuksen hinnoittelukäytäntö.

-

2. Miten arvoitte asetusmuutoksen vaikuttavan hinnoittelukäytäntöönne?

-

3. Miten arvioitte asetusmuutoksen mahdollistaman uuden enimmäismaksun vaikuttavan avoimen korkeakouluopetuksen tarjontaan eri koulutusaloilla? Mille uusille aloille arvioitte enimmäismaksun nostamisesta johtuen käynnistävänne avointa korkeakouluopetustarjontaa?

-

4. Mitä vaikutuksia arvioitte enimmäismaksun nostamisella olevan avoimen väylän opintoihinne / polkuopintoihinne (esim. suoritusmäärät, kriteerit, hinnoittelu)?

-

Kymäläinen Mikko
Helsingin yliopiston ylioppilaskunta